

УДК 316.774 : 654.1] : 801.73 : 621.397.13(477.74–21)

Журналістське розслідування на одеському телебаченні (на прикладі телепроекту «Нормально» на «7 каналі»)

Олег Пархітько, канд. філол. н.,
доцент кафедри журналістики
Національного університету «Одеська юридична академія»
fianketto79@gmail.com

Зростання популярності жанру журналістського розслідування в Україні призводить до того, що на перший план виходить проблема моніторингу якості матеріалів, виконаних у цьому жанрі. Предметом аналізу в статті обрано проект одеського телебачення «Нормально». Автор статті показує, що матеріалам властива низка недоліків: відсутність власної журналістської роботи, яка має призвести до розкриття прихованої інформації; у більшості випадків гіпотеза сформульована нечітко; необ'єктивність сюжетів; неналежний рівень роботи з джерелами інформації; недотримання правил журналістської етики та принципів соціальної відповідальності.

Ключові слова: журналістське розслідування, журналістські стандарти, регіональна журналістика, гіпотеза, генеральне інтерв'ю.

© Олег Пархітько

Журналістське розслідування як жанр поступово набуває популярності в сучасній Україні. В українському медіапросторі було створено кілька впливових проектів телерозслідувань, зокрема «Слідство. Інфо» на «Громадському ТБ», «Схеми» – на «Радіо Свобода», «Наші гроші» – на «ZIK». Не тільки на центральних каналах, але й у регіонах з'явилися центри журналістських розслідувань. Поява та розвиток подібних проектів на телебаченні свідчить про неабиякий інтерес до цього жанру з боку досить широкої масової аудиторії. На жаль, можемо констатувати, що реалії сучасного українського життя надають багато інфоприводів для реалізації телерозслідувань. Як повідомляє інформаційне агентство «Укрінформ», українці вважають корупцію однією з трьох найбільших проблем у нашій країні [9]. Зазначимо також, що активне поширення розслідувань на українському телебаченні є досить новим процесом, який почався лише після повалення режиму Віктора Януковича. Отже, всебічний аналіз телевізійних розслідувань, по-перше, має безперечну **актуальність** і, по-друге, є вкрай важливим заради поступового вдосконалення журналістських матеріалів.

Слід наголосити на тому, що далеко не всі сучасні українські телерозслідування мають високий рівень якості. Громадське об'єднання «Детектор медіа» упродовж 2017 року проводило моніторинг шести популярних розслідувань центральних телеканалів. Аналіз виявив, що два з шести проектів не відповіда-

ють стандартам сучасного розслідування [6, 19]. На нашу думку, після дослідження якості розслідувань журналістів центральних каналів на черзі моніторинг регіональних телепроектів. До речі, можливість такого моніторингу обговорювалася на IX Всеукраїнській конференції журналістів-розслідувачів у Києві. Отже, об'єктом нашої статті є сучасне українське журналістське телерозслідування. Предметом публікації є програми проекту журналістських розслідувань «Нормально» на «7 каналі» одеського телебачення за грудень 2017 року. За означений період журналістами було створено вісім сюжетів. **Мета** статті – визначити, наскільки проект журналістських розслідувань «Нормально» відповідає стандартам журналістського розслідування.

У статті ми спробуємо оцінити одеський проект журналістських розслідувань у двох вимірах. По-перше, визначимо відповідність проекту «Нормально» складовим жанру журналістського розслідування. По-друге, з'ясуємо, наскільки телепрограма «Нормально» відповідає критеріям, висунутим журналістами громадського об'єднання «Детектор медіа» до телерозслідувань.

Наведемо канонічне визначення журналістського розслідування, запропоноване американським журналістом Робертом Гріном: «Журналістське розслідування – це журналістський матеріал, оснований, як правило, на власній роботі та ініціативі, на важливу тему, яку певні особи та організації хотіли б залишити

утаємниченою» [10]. Журналіст-розслідувач не може просто наводити чи демонструвати факти, як прийнято при створенні репортажу, але повинен зробити власне викриття. В основі журналістського розслідування завжди знаходиться гіпотеза, яку необхідно підтвердити впродовж роботи над матеріалом. Крім того, розслідування завжди має антигероя.

Аналізуючи журналістські розслідування центральних телеканалів, журналісти ГО «Детектор медіа» виокремили шість основних критеріїв: актуальність теми, робота з джерелами, баланс / об'єктивність, повнота, візуальне та емоційне подання, етика та відсутність мови ворожнечі [6, 12 –18]. Спробуємо застосувати наведені критерії до проекту «Нормально».

Проект «Нормально. Відділ розслідувань на «7 каналі»¹ розпочав свою діяльність у жовтні 2014 року. За період функціонування журналістами було створено більше сотні матеріалів, що свідчить про серйозний досвід у галузі розслідувань. Ми вважаємо правомірним оцінювати телепрограму одеського телебачення з точки зору стандартів журналістського розслідування, оскільки автори програми самі вказали цю жанрову форму у назві передачі.

У межах критерію «**актуальність**» фахівці з «Детектор медіа» виділяють три параметри – важливість теми, викриття та ексклюзивність. Журналісти програми «Нормально» завжди обирають важливі теми, які

---

1 На сайті російською мовою: «Нормально. Отдел расследований на «7 канале»

мають суспільний резонанс і впродовж одного-двох тижнів активно обговорюються іншими ЗМІ. Можна досить впевнено стверджувати, що журналісти «7 каналу» уважно стежать за публікаціями інших медіа, оскільки до кожного розслідування можна підібрати один або кілька матеріалів-попередників. У поодиноких випадках журналісти намагаються посилатися на першоджерела, однак ці посилання мають непрямий характер. Так, у відеоматеріалі «Саф'яни – риба з добривами» [4] упродовж кількох секунд у кадрі з'являється монітор комп'ютера, на якому виведена публікація з одеського сайту новин dumska.ua.net [7]. Вочевидь, недосвідчений реципієнт не зможе інтерпретувати цей кадр як посилання. Стосовно вибору тем також зазначимо, що в чотирьох з восьми сюжетів антигероями виступають Геннадій Труханов та/або міська адміністрація.

Зважаючи на зазначене вище, **ексклюзивність** не притаманна матеріалам проекту «Нормально». Справжнього викриття у досліджених матеріалах також не знайдено. Беручи за основу своїх розслідувань інформаційні публікації колег, журналісти «7 каналу» могли претендувати на викриття за рахунок глибокого аналізу стартової інформації. Однак відеоматеріали залишаються на репортажному рівні. Попри все сказане, матеріали проекту «Нормально» справляють враження розкриття таємниць за рахунок агресивної риторики, надмірної емоційності та непідтверджених фактами узагальнень. Показовим прикладом можна

вважати завершення матеріалу «Як Одесу за безцінь продавали»: «Апетити бізнес-партнерів Труханова зростають у небезпечній для одеського мера прогресії – надто нахабно крадуть муніципальну власність. Тож в Адміністрації Президента майже відкрито через Генпрокуратуру говорять: «Досить дерибанити місто!» Підтримка у Труханова в Одесі є, але вона тане з кожним днем – жодної довіри» [1]. Зазначимо, що журналісти в матеріали ані взяли коментар в Адміністрації Президента, ані звернулися до Генпрокуратури, ані провели опитування серед одеситів щодо підтримки Геннадія Труханова.

Журналісти проекту «Нормально» використовують джерела інформації, однак щодо них хотілося б висловити низку зауважень. По-перше, журналісти програми не завжди використовують власні відео з думками експертів. Так, у сюжеті «Мультипаспорт Труханова» [3] наведено коментар Едуарда Гурвіца у програмі «Шустер live» та коментар Геннадія Труханова для програми «Слідство. Інфо» у 2016 році. І якщо ці відео ще можна якось обумовити необхідністю створення бекграунду, то запозичення чужого відео як генерального інтерв'ю з Геннадієм Трухановим у 2017 році є грубим порушенням правил журналістського розслідування. По-друге, експерти в сюжетах програми не завжди використовуються для надання експертної оцінки. У згаданому сюжеті «Мультипаспорт Труханова» представник партії «Свобода» Костянтин Василець висловлює думку стосовно мера Одеси, що

центральна влада «прикриває агента спецслужб Російської Федерації» [3]. Думка свободівця оригінальна, однак жодним чином не допомагає просуванню розслідування. По-третє, сама «експертність» джерел інформації іноді викликає сумніви. У сюжеті «Мегазсув – рятуйся, хто може» йдеться про те, що в Чорноморську будинки біля моря внаслідок зсуву опинилися в аварійному стані. Одним із джерел у матеріалі є місцевий пенсіонер Микола Якович, який «щодня пильно перевіряє зсуви» [2].

Критерій «баланс / об'єктивність» виявляється для журналістів проекту «Нормально» досить проблемним. Так, вони досить неуважно ставляться до такої невід'ємної частини будь-якого журналістського розслідування, як право на відповідь. У матеріалах «Як Одесу за безцінь продавали» [1], «Холодна гора – Шкодове опалення» [11] та «Тричі крадене» [8], в яких головним фігурантом фактично виступає Геннадій Труханов, право на відповідь не реалізовано. У матеріалі «Мультипаспорт Труханова» [3] це право реалізовано лише формально, однак, як було зазначено вище, із грубим порушенням процедури.

В усіх матеріалах, де можна виділити дві протилежні позиції, журналісти проекту «Нормально» порушують параметр об'єктивності, недвозначно схилившись до однієї з цих позицій. У матеріалі «Як Одесу за безцінь продавали» журналіст буквально у кожній фразі дає зрозуміти, на чиєму він боці. Це можна простежити і в підводці, і у висновках до матеріалу, і в окре-

мих узагальненнях та оціночних судженнях упродовж тексту: «Було ваше – стало наше! Десятки будівель в історичній частині Одеси, ділянки біля моря – міська власність ціною в сотні мільйонів гривень пішла за копійки. Масштабні махінації потрапили в поле зору Генеральної прокуратури. Чи змінять одеські чиновники свої крісла на лави підсудних, ви дізнаєтесь прямо зараз» [1]. Усі три цитовані в матеріалі експерти висловлюють свої думки в негативному ключі. Втім, вже сам добір експертів викликає певні питання. Ганна Позднякова – голова одеської фракції «Об'єднання «Самопоміч». Михайло Кузаконь – лідер одеської фракції «Народного Руху України», який має складні стосунки з одеським мером.

Незаангажованість журналістів проекту «Нормально» також може бути поставлена під сумнів. Як було зазначено вище, чотири з восьми аналізованих сюжетів мають за антигероя Геннадія Труханова. Більше того, у випуску проекту «Нормально» за 4 грудня 2017 року обидва матеріали безпосередньо стосуються одеського мера. Нагадаємо також, що «7 канал» належить бізнесмену Аднану Ківану, який має конфлікт інтересів з чинним головою Одеси.

Викликає питання і **реалізація в матеріалах передачі «Нормально» критерію повноти**. Зокрема, системні складнощі відбуваються у журналістів із гіпотезою. У деяких випадках гіпотезу, висунуту в сюжеті, вже було доведено в матеріалах інших ЗМІ («Мультипаспорт Труханова», «Саф'яни – риба з добривами»).

У деяких сюжетах гіпотеза не зовсім зрозуміла. Прикладом можуть слугувати матеріали «Село, наркотики та троє повішених» та «Мегазсув – рятуйся хто може», хоч подібну претензію можна висунути до більшості сюжетів. Нарешті, у низці сюжетів гіпотеза зрозуміла, однак журналісти не покладають на себе обов'язок її доводити («Як Одесу за безцінь продавали», «Щербанка: люди та «інваліди»). Подібна тенденція призводить до наступних проблем – недостатність фактажу та необґрунтованість узагальнень. Як правило, журналісти просто демонструють проблему у репортажному форматі й одразу переходять до висновків, оминаючи етап наведення доказів. Показовий приклад – матеріал «Щербанка: люди та «інваліди». Журналіст надає слово головним фігурантам земельної справи, дозволяє висловитися мешканцям села Щербанка, після чого наводить слова експерта – представника ОО «Антикорупційний рух Півдня» Володимира Букача. Однак експерт не ризикує відкрито когось обвинувачувати: «Іде якась гра. І певні сили допомагають в отриманні землі. Але до цього напрямку роботи теж є певна недовіра. Люди вирішили, що їх використовують для якихось своїх, поки що незрозумілих цілей» [6]. На основі цієї цитати журналіст і робить узагальнення: «Що об'єднує голову Щербанської сільської ради, директора експериментального господарства та депутата обласної ради? Усі вони почали «допомагати» місцевим в оформленні землі, коли гектарами без господаря зацікавилися конкуренти з інвалідних організацій. Безвід-

повідальність і корупція – от що ще об'єднує сільську еліту Щербанки. А що ж місцеві? Просто масовка для вирішення своїх земельних питань» [6]. Вочевидь, цьому матеріалу бракує й якісної експертизи. Щонайменше тут необхідні коментарі юриста, представника правоохоронних органів та фахівця з роботи з діловими паперами. При цьому процитований у матеріалі Володимир Букач ухилився від відповіді. Відсутність достатньої експертизи характеризує й сюжет «Село, наркотики та троє повішених». На основі розповідей мешканців села Кохановка про дивну поведінку загиблої Люби журналістка робить упевнений висновок – «тривале вживання наркотиків призвело до страшної загибелі дітей» [5]. При цьому в матеріалі відсутній коментар слідчих органів, а також висновки місцевих лікарів про стан здоров'я загиблої. Більше того, журналістка навіть не поспілкувалася з жодним із коханців Люби, які, за словами автора матеріалу, «мінялися в ліжку один за одним» [5], що яскраво свідчить про роботу над фактичним матеріалом журналістського розслідування.

Сильним місцем проекту «Нормально» можна вважати **демонстрацію системності проблеми та створення бекграунду**. Так, у матеріалі «Мультипаспорт Труханова» поетапно продемонстровано, як розвивався конфлікт, починаючи з 2014 року [3]. Такий прийом важливий для розслідувань, оскільки допомагає сприймати матеріал тим глядачам, які регулярно не стежили за подіями. У сюжеті вказується, що

наявність кількох паспортів – не поодинокий випадок в Україні. За словами журналіста, за наявність двох паспортів був позбавлений українського громадянства народний депутат Андрій Артеменко.

Немає у журналістів «7 каналу» проблем і з інтерпретацією суспільної значущості. Щоправда, притаманний програмі ореол сенсаційності штучно підвищує значення і без того достатньо резонансних тем.

За критерієм **«Візуальне та емоційне подання»** сюжети проекту «Нормально» також викликають низку питань. Один із недоліків у межах цього критерію – запозичення чужих відеоматеріалів. Як зазначають журналісти ГО «Детектор медіа», «використання відео різної якості без особливої на те необхідності псує загальну «картинку» проекту» [6, 16]. Особливо багато подібних «запозичень» спостерігається в матеріалі «Мультипаспорт Труханова» [3], однак така практика загалом є типовою для сюжетів програми «Нормально». Якщо говорити про логіку викладення матеріалу, журналістам аналізованої програми істотно бракує доказової бази. У деяких сюжетах після демонстрації фактажу одразу йде узагальнення («Як Одесу за безцінь продавали», «Щербанка: люди та «інваліди»), в інших докази вкрай непереконаливі («Село, наркотики та троє повішених»). Типовим для сюжетів програми є й тиск на глядача з метою переконання. Для цього використовуються різні види маніпулювання – необґрунтовані узагальнення, надмірна емоційність, погрозливі обіцянки («Чи змінять одеські чиновники

свої крісла на лави підсудних, ви дізнаєтесь прямо зараз» [1]), апеляція до авторитету («Тож в Адміністрації Президента майже відкрито через Генеральну прокуратуру говорять: «Досить дерибанити місто!» [1]) тощо.

Критерій «Етика та відсутність мови ворожнечі» реалізований журналістами «Нормально» також далеко не ідеально. «Дотримання і недотримання етичних стандартів – один з водорозділів між проектами, які ми сегментарно віднесли до першої і другої групи проектів. Грубе і свідоме порушення цих стандартів характеризує проекти, які тільки називають себе розслідувальними, а насправді ними не є», – зазначають журналісти ГО «Детектор медіа» [6, 17]. Журналісти проекту «Нормально» на регулярній основі висловлюють своє негативне ставлення до фігурантів розслідування, хоч це заборонено стандартами. Згідно зі стандартами, журналісти не можуть називати людину «злочинцем», якщо це попередньо не доведено судом. Журналісти проекту «Нормально» практично в кожному сюжеті про Геннадія Труханова та його оточення порушують це правило: «Апетити бізнес-партнерів Труханова зростають у небезпечній прогресії для одеського мера: надто нахабно крадуть муніципальну власність» [1]. У сюжеті «Щербанка: люди та «інваліди» головних фігурантів розслідування обвинувачено в корупції: «Безвідповідальність та корупція – от що ще об'єднує сільську еліту Щербанки» [12]. Журналістику, яка працює за стандартами, відрізняє відповідаль-

ність за подальше життя людей після виходу матеріалу. Сумнівно, щоб цей уривок із завершення матеріалу «Село, наркотики та трое повішених» можна було назвати «відповідальним» щодо родини, яка вже втратила трьох членів: «Життя Люби було насиченішим за сценарії мексиканських серіалів. У ліжку один за одним мінялися коханці з місцевих молодиків, в Одесі робота теж була специфічною. Тривале вживання наркотиків призвело до страшної загибелі дітей» [5].

На жаль, типовою практикою для програми «Нормально» є **плагіат**. Відверто «позиченими» виглядають сюжети «Мультипаспорт Труханова» та «Сафьяны – рыба с удобрениями». Окремі елементи можна знайти і в інших сюжетах. У першому матеріалі журналісти повідомляють про факти, які на момент виходу сюжету були загальновідомими. У другому сюжеті використано відомості, зібрані журналістами сайту dumska.ua.net у публікації «Массова загибель риби в озері на півдні Одеської області спричинена аміаком» [7]. Підкреслимо, що журналісти проекту «Нормально» непрямым чином посилаються на цю публікацію (вона з'являється в кадрі на екрані монітора комп'ютера). Однак, якщо прийняти це за посилання, стає незрозумілим, у чому полягала власна розслідувальна праця журналістів.

У своєму моніторингу журналісти ГО «Детектор медіа» зазначають, що **використання прихованої камери** є недоліком: «Використання прихованої зйомки розглядається експертами як «мінус» для розслідувальних сюжетів, особливо коли йдеться про невиправдане вико-

ристання такого виду зйомки – зокрема, для створення відповідної картинки, атмосфери, нальоту таємничості» [6, 18]. Для проаналізованих нами сюжетів використання прихованої зйомки не є типовим і було знайдено лише в одному матеріалі – «Саф'яни – риба з добривами». Зазначимо, що використання прихованої камери в цьому сюжеті не було вкрай необхідним.

Мова ворожнечі та демонстрація сцен насильства відсутні у матеріалах проекту «Нормально». Також можна відзначити досить високий рівень володіння російською мовою.

Наразі Україна переживає бум розслідувальної журналістики. З'являються нові центри журналістських розслідувань, збільшується кількість журналістів-розслідувачів. Підвищується інтерес до подібних проектів в Україні з боку міжнародних експертів, які відвідують форуми журналістів-розслідувачів в Україні. Міжнародні фонди охоче співпрацюють з українськими журналістами-розслідувачами. Можна стверджувати, що Україна у цьому плані гідно представлена у світовому просторі. Однак зростання статусу української розслідувальної журналістики вимагає прискіпливості щодо якості інформаційного продукту не тільки в столиці, але й у регіонах. Збільшення активності в галузі розслідувальної журналістики за межами Києва додатково свідчить про розвиток цього жанру в Україні. Утім, кількість не завжди є показником якості. Невдалі проекти журналістських розслідувань можуть заш-

кодити статусу української журналістики. Необхідний регулярний моніторинг, який дозволить окремим проектам покращити свій рівень та позбутися помилок.

Проаналізувавши вісім сюжетів проекту «Нормально» за грудень 2017 року, можемо констатувати, що передача не є хорошим прикладом журналістського розслідування. У процесі аналізу нами виявлено кілька системних порушень основ жанру журналістського розслідування.

1. У жодному з восьми матеріалів ми не побачили саме розслідування, тобто власної роботи журналіста, яка призводить до розкриття певної прихованої інформації. Журналісти або наводять вже відому інформацію, або роблять узагальнення без застосування аналізу та доказів.

2. Не в усіх матеріалах можна зрозуміти, якою була гіпотеза. Внаслідок цього сюжет важко сприймати і практично неможливо хоч якось оцінювати.

3. Матеріали часом є необ'єктивними. Журналісти не завжди надають антигероям сюжетів право на відповідь. У більшості випадків автори матеріалів відверто обирають позицію однієї зі сторін конфліктної ситуації. До того ж, у низці сюжетів, присвячених діяльності Геннадія Труханова та місцевої адміністрації, чітко проявляється заангажованість, викликана позицією власника «7 каналу».

4. Робота з джерелами інформації викликає низку запитань. По-перше, журналісти часто використо-

вують джерела, які є некомпетентними у подіях, що є основою сюжету. По-друге, матеріалам подекуди бракує експертної оцінки професіонала у певній галузі. По-третє, експертів іноді питають про речі, які безпосередньо не стосуються експертизи подій у матеріалі.

5. Недотримання правил журналістської етики та принципів соціальної відповідальності. По-перше, це стосується плагіату. По-друге, необережних і не підтверджених фактами тверджень стосовно героїв матеріалів.

Отже, на основі проведеного аналізу вважаємо, що журналістам проекту «Нормально» необхідно провести серйозну роботу над помилками, щоб відповідати стандартам сучасної журналістики.

Література:

1. Как Одессу за бесценнок продавали [Електронний ресурс]. – Режим доступа : <http://7kanal.com.ua/2017/12/kak-odes-su-za-bestsenok-prodavali/>
2. Мегаоползень – спасайся кто может [Електронний ресурс]. – Режим доступа : <http://7kanal.com.ua/2017/12/megaopol-zen-spasaysya-kto-mozhet/>.
3. Мультипаспорт Труханова [Електронний ресурс]. – Режим доступа : <http://7kanal.com.ua/2017/12/multipasport-truhanova/>.
4. Сафьяны – рыба с удобрениями [Електронний ресурс]. – Режим доступа : <http://7kanal.com.ua/2017/12/safyanyi-ry-iba-s-udobreniyami/>.
5. Село, наркотики и трое повешенных [Електронний ресурс].

- Режим доступа : <http://7kanal.com.ua/2017/12/selo-narkotiki-i-troe-poveshennyih/>
6. Сидорук Ф. Особливий жанр. Телерозслідування в Україні : Аналітичний звіт за результатами моніторингу / Ф. Сидорук. – Київ : ГО «Детектор Медіа», 2017. – 24 с.
  7. Стрепетова С. Массовую гибель рыбы в озере на юге Одесской области вызвал аммиак [Электронный ресурс] / С. Стрепетова. – Режим доступа : <http://dumskaya.net/news/massovuyu-gibel-ryby-v-ozere-na-yuge-odesskoj-ob-080379/>.
  8. Трижды ворованное [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://7kanal.com.ua/2017/12/trizhdy-vorovannoe/>.
  9. Українці вважають корупцію «абсолютним злом» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2163252-ukrainci-vvazaut-korupciu-absolute-zlom-bekeskina.html>.
  10. Уллмен Дж. Журналистские расследования : современные методы и техника / Дж. Уллмен [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.evartist.narod.ru/text16/020.htm>
  11. Холодная гора – Шкодово отопление [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://7kanal.com.ua/2017/12/holodnaya-gora-shkodovo-otoplenie/>.
  12. Щербанка : люди и «инвалиды» [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://7kanal.com.ua/2017/12/shherbanka-lyudi-i-invalidyi/>.

Журналистское расследование на одесском телевидении (на примере телепроекта «Нормально» на «7 канале»)

Олег Пархитько, канд. филол. н., доцент кафедры журналистики Национального университета «Одесская юридическая академия» fianketto79@gmail.com

Рост популярности жанра журналистское расследование в Украине ведет к тому, что на первый план выходит проблема мониторинга качества материалов, выполненных в этом жан-

ре. Предметом анализа в статье стали материалы программы одесского телевидения «Нормально». Автор статьи показывает, что для программы характерен ряд недостатков: отсутствие собственной работы журналиста, приводящей к обнаружению скрытой информации; в большинстве случаев гипотеза сформулирована нечетко; необъективность сюжетов; не соответствующий стандартам уровень работы с источниками информации; нарушение правил журналистской этики и принципов социальной ответственности.

Ключевые слова: журналистское расследование, журналистские стандарты, региональная журналистика, гипотеза, генеральное интервью.

UDC 316.774 : 654.1] : 801.73 : 621.397.13(477.74–21)

Journalistic Investigation on Odessa TV (on the example of TV-project “Normalno” on “7th channel”)

*Oleg Parkhitko, PhD (Philology), Assistant Professor of the Journalism Chair, National University “Odesa Law Academy”
fianketto79@gmail.com*

The genre of journalistic investigation becomes very popular in Ukraine. There appeared some influential journalistic investigations on TV. Some centres of investigative journalism have been opened in Kyiv and other cities of Ukraine. So the topicality of the research is in the need of monitoring the current level of investigative journalism in Ukraine. The researchers from the organization “Detector Media” have recently finished monitoring the six Kievan programmes of journalistic investigations on TV. But local journalistic investigations on TV have never been the object of such a thorough analysis. The investigative programme “Нормально” on the Odessa television has become the object of the research in the article. The author of the article made monitoring the eight episodes of the programme which have been shot during December in 2017. The aim of the analysis was to evaluate the level of the programme according to the existing norms for investigative journalism and the criteria offered by the researchers from “De-

tector Media”. As a result of the research the author made a conclusion that the level of the programme “Нормально” didn’t correspond to the norms and criteria of a modern journalistic investigation. In particular he found such drawbacks in the programme.

1. The journalists of the programme try to make reporting, not an investigation.
2. It is next to impossible to define the hypothesis in the materials. That’s why it is difficult to evaluate the materials in a proper way.
3. The programme is biased. The antitype of the materials usually doesn’t get an opportunity to defend himself. The opinion of the journalists of the programme is often dependent on the business interests of the owner of the channel.
4. The level of working with the sources of information doesn’t correspond the standards of journalism.
5. The programme violates the rules of journalistic ethics and the principles of social responsibility.

Keywords: journalistic investigation, the standards of journalism, local journalism, hypothesis, main interview.

References:

1. Kak Odessu za bestsenok prodavali [How Odessa was sold for free]. (2017, December 4). Retrieved from: <http://7kanal.com.ua/2017/12/kak-odessu-za-bestsenok-prodavali/> [in Russian].
2. Megaopolzen – spasaysya kto mozhet [The great landslide – run for your lives]. (2017, December 18). Retrieved from: <http://7kanal.com.ua/2017/12/megaopolzen-spasaysya-kto-mozhet/> [in Russian].
3. Multipasport Truhanova [Multipassport of Truhanov]. (2017, December 4). Retrieved from: <http://7kanal.com.ua/2017/12/multipasport-truhanova/> [in Russian].
4. Safyanyi – ryiba s udobreniyami [Safyany – fishes with fertilizers]. (2017, December 18). Retrieved from: <http://7kanal.com>.

- ua/2017/12/safyanyi-ryiba-s-udobreniyami/ [in Russian].
5. Selo narkotiki i troe poveshennyih [Village, drugs and three hanged men]. (2017, December 11). Retrieved from: <http://7kanal.com.ua/2017/12/selo-narkotiki-i-troe-poveshennyih/> [in Russian].
  6. Sidoruk, F. (2017). *Osoblyvyi zhanr. Telerozsliduvannia v Ukraini : Analitychnyi zvit za rezultatamy monitorynhu* [A special genre. Journalistic investigation on TV in Ukraine: An analytical report based on the results of monitoring]. Kyiv: Detector Media. [in Ukrainian].
  7. Strepetova, S. Massovuyu gibel ryby v ozere na yuge odesskoy oblasti vyzval ammyak [Ammonia became the reason of massive fish destruction on the lake in the southern part of the Odessa region]. (2017, December 12). Retrieved from: <http://dumska-ya.net/news/massovuyu-gibel-ryby-v-ozere-na-yuge-odesskoy-ob-080379/> [in Russian].
  8. Trizhdyi vorovannoe [Stolen three times].(2017, December 25). Retrieved from: <http://7kanal.com.ua/2017/12/trizhdyi-vorovannoe/> [in Russian].
  9. Ukraintsi vvazhaiut koruptsiiu absoliutnym zlom [Ukrainian people consider corruption to be “an evil incarnate”]. (2017, January 25). Retrieved from: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2163252-ukrainci-vvazaut-korupciu-absolutnim-zlom-bekeskina.html> [in Ukrainian].
  10. Ullmann, J. (1998) Zhurnalystskye rassledovaniya : sovremennye metody y tekhnika. Retrieved from: [Investigative reporting: Advanced methods and techniques]. : <http://www.eartist.narod.ru/text16/020.htm> [in Russian].
  11. Holodnaya gora – Shkodovo otopenie [Cold mountain – Shkodovo heating]. (2017, December 11). Retrieved from: <http://7kanal.com.ua/2017/12/holodnaya-gora-shkodovo-otopenie/> [in Russian].
  12. Shcherbanka: liudy y ynvalydy [Shcherbanka: people and “invalids”]. (2017, December 25). Retrieved from: <http://7kanal.com.ua/2017/12/shherbanka-lyudi-i-invalidyi/> [in Russian].